СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 223. Джерзі Сити, Н. Дж., вівторок, 16-го листопаду 1943. No. 223. Jersey City, N. J., Tuesday, November 16, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПІВТОРА БІЛІОНОВИЙ РОЗМЕТ ДЛЯ АМЕРИКИ НА РЕГАБІЛІТАЦІЮ СВІТУ

АТЛАНТИК СИТІ. — На нараді делегатів Адміністрації Реліфу і Регабілітації Обєднаних Держав устійнено висоту фондів, потрібних для регабілітації світу після війни. Треба два з половиною біліона долярів. Делегати прийшли до висновку, що до спільного фонду мають причинитися на підставі ще неозначеного ключа ті держави, що не потерпіли від інвазії. Дорогою репартиції призначено півтора біліона долярів як причинок Америки в спільнім фонді. Англія малаб заплатити $625,000,000, а Росія нічого тому, що її напали німці. Нападені краї малиб давати до реліфу тільки, що зможуть. Розмет, призначений для ненападених країв, мавби бути виплачений постепенно відповідними ратами.

КАМПАНІЯ ЗА СВІТОВУ СВОБОДУ ПРЕСИ.

ВАШИНГТОН. — Директор дресової агенції „Асошіейтед Прес" Кент Купер проголосив огляд спостережень над воєнною журналістикою, а в ньому вийшов із домаганням, щоб у будучому мировому договорі вмістили постанову про обовязкову свободу преси в цілому світі, бо це буде важна гальма проти поновного вибуху війни. Заграничні кореспонденти, на підставі пропозиції, малиб доступ до новинок в якійсь державі на рівні з краєвими кореспондентами. У такий спосіб увесь світ знавби правду відразу і бувби час приготовити способи недопустити до війни. Свобода американської преси послужилаб за взірець, як подавати новинки.

ЗАЛІЗНИЧНИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПІДВИШКИ ПЛАТНІ ВІД КОНҐРЕСУ.

ВАШИНГТОН. — Ізза домагання залізничників за підвишку платні повстала спірка, про те, хто властиво має рішати про цю підвишку. Серед цієї спірки появилися апелі по радіо, звернені просто на адресу конґресу, щоб він вирішив справу підвишки. Водночас сенатор Генрі Бирд вийшов з закидом проти Воєнної Ворітничої Ради, начеб то ця аґенція була відповідальна за підвишку платні майнерам та за капітуляцію уряду перед Джаном Дж. Луисом, предсідником майнерської юнії.

ПІДСКОЧИЛА ЗНАЧНО ЦІНА ЯБЛОЧНИКА.

ВАШИНГТОН. — Бюро Адміністрації Цін устабілізувало ціни на яблочні продукти з незвичайно високою підвишкою для деяких родів продуктів. Так напр. ціна яблочника („сайдер") підскочила на 50%. В дрібнім продажу.

„ЕВРОПА НЕ БУЛА РЕПРЕЗЕНТОВАНА" НА КОНФЕРЕНЦІЇ — КАЖЕ БУЛИТ.

ПІОРІЯ (Ілиноїс). — Бувший американський амбасадор до Росії Вилієм С. Булит заявив, що на недавних мирових переговорах Европа „страшно не була репрезентована" і він дуже негодуваю на „одну формулу, яка принесе нову світову війну". Булит сказав це у промові, виголошенім на масовому зібранню Федеральної Юнії, яка поклала собі на ціль довести до створення федерації держав цілого світу. „Останними часами ми чули пропозицію, від англійських дипльоматів, щоб Англії кинено на поталу західну частину Европи, а східню, південно східню і центральну Европу, щоб кинено в жертву Росії і щоб ціла Европа була віддана під опіку не-европейських держав" — сказав Булит. „Такий поділ Европи на дві частині, одну комуністичну, другу капіталістичну, доведе до зудару а з тим і до війни між Англією й Росією".

КАТОЛИЦЬКІ ЄПИСКОПИ КРИТИКУЮТЬ МОСКОВСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ВАШИНГТОН. — Орган католицької церковної єрархії, Краєва Добродійна Католицька Конференція, оголосила заяву про "підстави миру", а в ній між ін. висловила негодування на вислід московської конференції, бо на ній не вдалося „усунути побоювання, що приготовляється компроміс з ідеями, проголошеними в Атлантійському Чартері. „Московська Декларація" — сказано в заяві, „справді приготовила засади миру, але приготовила теж і підстави під війну". У заяві не розводиться ширше над цією справою, але висловлюється погляд, що „першою підставою для відреставрованої суспільности є признання суверенности Бога і морального права".

БОРОТЬБА МІЖ СТЕЙТОВИМИ СЕНАТОРАМИ ЗА „ІДЕАЛИ".

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Між стейтовими сенаторами повстала загальна боротьба за позицію провідника стейтового сенату після вибору бувшого провідника Джозефа Генлія заступником губернатора при недавних виборах. Боротьба йде за впливи при обсадженню нових становищ, за престиж та за $11,000 платні, яку побирає провідник більшости в стейтовім сенаті у противестві до $2,500, яку побирають рядові сенатори.

Голоси про Західну Україну в Америці

МІСТО МЕКСИК. — З нагоди переможного походу російських військ в напрямі східних границь Польщі, сказав російський амбасадор Константин А. Уманський на зібранню, уладженім в його честь, у приявности визначних політиків, між ними мексиканських міністрів, таке: „Я обовязаний сказати, що ми ще маємо відбити територію на 450 кільометрів (280 миль) в західнім напрямі, заки ми дійдемо до польської границі, бо наперед ми мусимо увільнити територію цілої совєтської України зпід нацистівсько-фашистівського ярма". В дипльоматичних кругах говорять, що це перший раз Росія виявляє свої наміри в Західній Півкулі про свої претенсії до Східної Польщі. Заява Уманського вказує, що він дістав інструкції про східні границі Польщі від свого уряду вже після конференції у Москві. Дехто здогадується, що американський секретар стейту Кордел Гол ібритійський міністер закордонних справ Антоні Іден згодилися на домагання Росії, а інші дипльомати сумніваються, чи польська справа була предметом дискусії на московській конференції. — Віддаль 450 кільометрів вказує, що границя, яку має на думці Уманський, є та, яка йде через Литовське Берестя, а яку встановила Росія на підставі угоди з німцями в 1939. р.

У ВАШИНҐТОНІ МОВЧАТЬ ПРО ЗАЯВУ УМАНСЬКОГО

ВАШИНГТОН. — Заява Константина Уманського в Місті Мексику, яка вказує, що Росія рішена затримати східню частину польської державної території, викликала багато розмов у дипльоматичних колах, але не викликала ніякого коментаря в урядових американських колах. Коли запитали про це високого урядовця із стейтового департаменту, він сказав, що треба спитатися самого секретаря Кордела Гола на недалекій пресовій конференції. Запитували урядовця теж, чи на московській конференції була взагалі обговорювана справа Польщі, але урядовець не дав ніякої відповіди на це.

КЕСОН НАДІЄТЬСЯ СКОРОГО УВІЛЬНЕННЯ ФИЛИПИН

ВАШИНГТОН. — Президент Филипин Мануель Кесон, котрому конґрес продовжив урядування аж до часу звільнення Филипин зпід японської окупації, заявив із свого ліжка, на якому він лежить знеможений недугою, що незабаром ґен. МкАртур розпічне акцію за звільнення Филипин із японського ярма. Він сказав це в розмові з представниками филипинського населення, які прийшли його відвідати.

Єгипетська молодь демонструє симпатії для Лебанону

КАЇРО. — Справа Лебанону вже починає находити відгуки поза межами краю. Місцева молодь улаштувала демонстрації проти арештування французькими урядниками провідників Лебанону за ухвалення резолюції за незалежність.

Різні симпатії вкористь незалежности Лебанону проявляються теж у недалекім Іраку, котрого уряд зажадав усунення французьких урядників з Лебанону.

БАДОЛІО ОБІЦЮЄ ЗРЕЗИҐНУВАТИ ПО ЗАНЯТТЮ РИМУ

Премієр Бадоліо подав до публичного відома, що він зрезиґнує негайно по добуттю Риму. Цею заявою відложено реорґанізацію його уряду до того часу. Це покищо теж ратує престол італійського короля. Це рішення певно викличе невдоволення серед соціялістів і лібералів, котрі домагаються негайної резиґнації короля й наслідника престола.

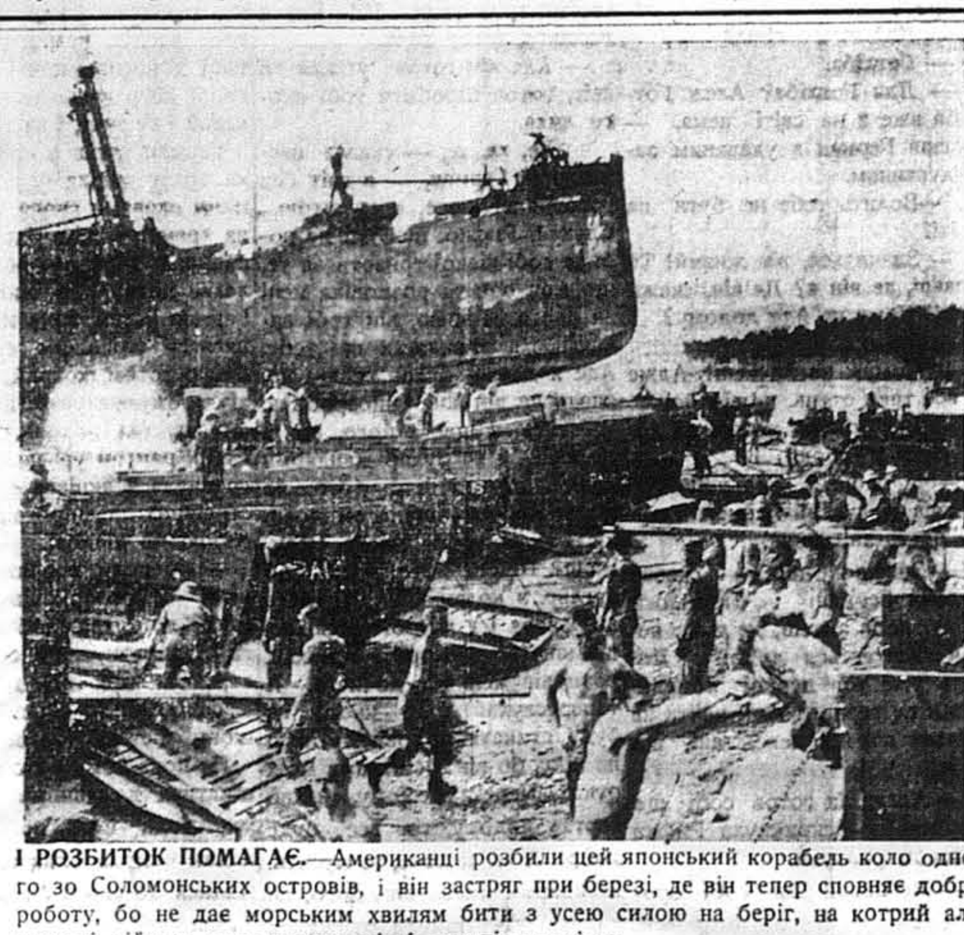
ТУРЕЧЧИНА ЛИШАЄТЬСЯ НЕВТРАЛЬНОЮ

КАЇРО. — У дипльоматичних кругах панує думка, що турецький уряд постановив не приступати до війни, але далі держатися невтральности. Він уважає, що такою невтральністю він виконує свої зобовязання супроти Британії та що за неї Туреччину нагородять на мировій конференції признанням їй міста Алепо.

ЕСПАНСЬКІ ҐЕНЕРАЛИ ЗА РЕСТАВРАЦІЮ МОНАРХІЇ

Ґрупа впливових еспанських ґенералів виступила публично за реставрацію монархії в Еспанії. Покликаний має бути князь Хуан, наймолодший син останнього еспанського короля.

Франко невдоволений з цього пляну як з обмеження своєї влади, але він не може іґнорувати голосу військових керманичів, бо він спирався на армію й партію фалянхістів, а ця остання тепер тратить усякий вплив. Франко не міг навіть здушити немилого собі виступу ґенералів за реставрацію монархії.

І РОЗБИТОК ПОМАГАЄ.—Американці розбили цей японський корабель коло одного зо Соломонських островів, і він застряг при березі, де він тепер сповняє добру роботу, бо не дає морським хвилям бити з усею силою на беріг, на котрий аліянтські війська висаджують різні воєнні матеріяли.

БЕРЛІН ДОНОСИТЬ ПРОЛОМ ТРИЦЯТЬ ДИВІЗІЙ У ЗАКРУТІ ДНІПРА

ЛОНДОН. — Червона армія добула в суботу Житомир, важний залізничий узол на Волині, чим розділила північні німецькі воєнні сили від південних та підійшла на 67 миль до давньої польської границі. Така велика була радість у Москві з того приводу, що Сталін сповістив про це в спеціяльнім комунікаті та припоручив віддати на честь заняття 224 гарматні вистріли.

На другий день берлінське радіо сповістило, що через німецькі оборонні лінії в закруті Дніпра прорвалася велика часть російських військ, бо аж 30 дивізій, та що внаслідок цього треба ждати німецького відвороту на більшу скалю. Московські комунікати цеї вістки не потверджують, а говорять про успіхи в Криму й в наступі на львівсько-одеську залізницю. На півночі, каже комунікат, червона армія вже находиться 16 миль від Коростеня, а на полудні підходить до Бердичева.

ВЕЛИКИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ РЕЙД НА БРЕМЕН.

ЛОНДОН. — Не дивлячися на густу мраку, американські бомбовики вибралися в суботу великою силою на бомбардування важного німецького порту й промислового міста Бремена. Проти них вилетіло над ціллю велике число ворожих боєвих літаків, але американці збили 43 з них. Вони самі втратили підчас рейду 24 літаки.

Був це пятий з ряду удар по Бремені від часу початку листопада. Для цього рейду літаки мусіли піднятися в стратосферу й відбути кількасот миль дороги в холоді 50 ступнів Фаренгайта понижче зера.

Рівночасно британські літаки били по західній Німеччині, північній Франції, Голяндії й Бельгії.

ЗАВЗЯТІ БОЇ В ІТАЛІЇ.

АЛЖІР. — На цілій боєвій лінії в Італії йдуть завзяті бої, але лінії посуваються мало. За останній день одиноким посуненням наперед був поступ восьмої армії та захоплення міста Атесси, що лежить майже на самому східному кінці боєвої лінії. Війська ґенерала Кларка задержали завзяті атаки ворога коло Монтаквільо. У багатьох точках лінії приходило до двобоїв між німецькими й аліянтськими летунами. У них зострілено 9 німецьких літаків.

НІМЕЦЬКІ ПАРАШУТОВІ ВІЙСЬКА ЗАЙМАЮТЬ ОСТРОВ ЛЕРОС.

ЛОНДОН. — Німецькі війська підприняли в пятницю кампанію за захоплення Лероса, важного грецького острова на Єгейському морю. Коли перші проби не вдалися, вони скинули більші сили вояків, з парашутами, а потім висадили скріплення з човнів. Два відділи німецьких військ узяли місто Лерос в два огні та розбили обороняючі острів британські війська. Важна фльотна база находиться ще в британських руках.

ЗАТОПЛЕНО ЯПОНСЬКИЙ ЛІТАКОВОЗ.

ВАШИНГТОН. — У своїй кампанії проти японських комунікаційних ліній американські підводні човни затопили сім ворожих кораблів, в тому числі один корабель до воження літаків. Комунікат департаменту фльоти не показує докладно, який це був літаковоз; догадуються, що його ворог уживав до воження літаків на боєвий фронт на південно-західному Пацифіку.

ЗАВДАЛИ ВОРОГОВИ ПОВАЖНИЙ УДАР НА НОВІЙ ҐВІНЕЇ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦИФІКУ. — Аліянтські летуни завдали ворожим позиціям на Новій Ґвінеї рекордовий удар, коли скинули на Алексісгафен і Маданг 223 тони вибухових матерій.

АЛІЯНТСЬКИЙ РЕЙД НА БЕРЛІН.

ЛОНДОН. — Ґрупа скорих британських літаків системи „Москіто" ударила по Берліні в неділю вночі, в саму річницю німецького масового рейду на Ковентрі, підчас котрого знищено 60,000 мешкань.

Інші відділи літаків навідали рівночасно інші міста Німеччини. Ціль цих налетів ослабити німецького воєнного духа.

НІМЦІ В ДАНІЇ ЗАНЕПОКОЄНІ.

СТОКГОЛЬМ. — Зраджуючи зростаюче подразнення спиводу чуток про наближаюче відкриття аліянтами другого фронту на заході Европи та спиводу повені саботажів по Данії, німецька окупаційна влада в Данії завела на острові Ютляндії воєнний стан.

Прибувші з Німеччини подорожні кажуть, що німці готують якусь несподівану кампанію на Балкані. Кажуть вони, що в Німеччині всім відомо, що команданти зо собою сваряться; боєва здатність армії ще цими сварками не діткнена.

З Домашнього Фронту

Харчі воюють за свободу.

Споживчі продукти — це дуже потрібний воєнний матеріял. Потрібний в такій самій мірі, як сталь, ґума і ґазоліна. Наша модерна мілітарна стратеґія уживає харчів як средства до перемоги над ворогом. Завдяки доброму харчуванню, наша армія находиться в доброму настрою і вона є здібна до боїв. Харчами піддержуємо боєздатність наших союзників і годуємо визволені з ворожого ярма народи. Можемо без пересади сказати, що перебіг і час війни, а також втрати життя американських вояків, залежатимуть від того, як і скільки харчів ми продукуємо, і як їх вживаємо.

Тепер такі часи, що ми не можемо мати все те, чого собі бажаємо. Але що до поживи, то можемо мати досить, щоб відповідно відживлятися дома і мати досить для воєнних цілей. Однак це буде лиш тоді, як ми зрозуміємо харчеву ситуацію і будемо робити все, що є в наших силах, аби споживчі продукти воювали за свободу.

Американці можуть більше продукувати, більше щадити, краще себе відживляти, менше марнувати, приноровлятися з їжею до змінених обставин, при помочі пайкування ділитися поживою з іншими, можуть вдержувати низькі ціни харчів, якщо не будуть платити за споживчі продукти більше, як постановляє закон і, як будуть попирати урядові і громадські харчеві програми. Цілу цю справу можна перевести в життя гаслами: **Продукуйте і щадіть, ділиться поживою з іншими і поступайте льояльно.** Як зрозуміємо, яку велику і важну ролю [illegible] війні пожива і, як навчимося думати про харчі, як про воєнну зброю, то вище наведені гасла можуть бути легко зреалізовані.

В біжучім місяці американська суспільність буде покликана робити різні заходи для того, щоби харчі воювали за свободу. В першу чергу, кожний громадянин Злучених Держав повинен уважати своїм обовязком продукувати більше поживи, мусить постановити, що не буде її марнувати, що буде ділитися харчами з іншими людьми, що буде поступати лояльно і неперeплачувати за харчі і, що не буде передавати нікому своїх пайкових значків та від нікого не буде їх приймати.

Молодеча секція Червоного Хреста.

Молодеча секція Американського Червоного Хреста (Джюніор Ред Крос), яка посвячує свою енерґію для воєнних цілей, почала кампанію за членами першого листопаду 1943. року. Минулого року до молодечої секції вписалося 17,000,000 членів, хлопців і дівчат. Але що членство в молодечій секції Американського Червоного Хреста відновляється кожного року, то цього року спис до згаданої організації знов починається від зера. Булоб дуже пожаданим, щоби до молодечої секції Червоного Хреста вписався кожний студент і студентка народньої і вищої школи. Червоний Хрест прийме до організації кожну дитину — з кіндерґарден, аж до „гай скул". Прийме її безогляду, до якої раси вона належить і яку релігію визнає. Не робить різниці, чи вона учащає до публичної школи, приватної, чи парохіяльної. До молодечої секції Американського Червоного Хреста всі діти можуть належати. Скажіть їм, щоб домагалися від учителів заведення в школі, а зглядно в клясі, праці для молодечої секції Червоного Хреста, бо це дасть їм нагоду стати членами.

Не міняйте своєї воєнної праці.

Багато робітників, які працюють у воєнній індустрії, міняють фабричну працю і гальмують продукцію воєнного матеріялу. Велике число покидає працю з різних причин, які викликала теперішня війна. А це не дуже добре, бо переходячи з фабрики в фабрику, людина сама тратить багато дорогого часу, і її старе місце нема кому заступити. Показалося, що робітники міняють місце праці через погані умовини, через брак транспортації, через брак відповідних помешкань, через те, що нема близько школи і парку, де діти моглиб бавитись, тощо. Американський уряд, робітничі провідники, фабриканти і люди, що урядують у місцевих фабричних комітетах — все те знають і розуміють. Вони будуть старатися зробити все можливе, щоби робітникам і їх родинам було вигідніше, але в той самий час робітники також повинні зрозуміти, яку велику відвічальність вони мають і не переходити з одної фабрики в другу, бо це шкодить війні. Працюючи у воєнній індустрії, американці повинні чутися горді з того, що вони також причиняються до перемоги над ворогом. Якщо ви працюєте в фабриці воєнного матеріялу, або як ви є на становищі, яке можете використати на запровадження в воєнній фабриці або в громаді кращих відносин для робітника, то не кидайте свого заняття. **Тримайтеся тої фабрики, котра продукує воєнний матеріял і кажіть іншим, аби робили те саме.**

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДОПОВНЕННЯ НОВИНКИ.

В ч. 212 „Свободи" є новинка п. з. „Загадочна заява", котру неодмінно треба доповнити во імя правди і тому я пишу цей лист в надії, що Ви цю новинку допотните як слід. А іменно:

З огляду на це, що гість з Америки уважав за відповідне і доцільне на викладі в Інституті „Просвіти" у Виннипеґу, котрий відбувся з рамени місцевого відділу БУК-а, зробити певну точно означену політичну заяву, чи радше оріентацію, та опісля мав досить часу це відкликати і не відкликав в пресі, де ця заява появилася, я згідно з правдою і десятьлітньою нашою працею в орґанізації Братства Українців Католиків помістив таку заяву в цій самій пресі: "As president of the dominion executive of the Ukrainian Catholic Broderhood of Canada I wish to state that the brotherhood dissociates itself from the assertions and opinions expressed in said lecture as reported in the article referred to. We are first of all a Canadian organization,and all for Canada. Thousands of our members are fighting for liberty and for Canada on all battlefronts. Consequently we demand full liberty for the Ukrainian people in Europe — in an independent and sovereign Ukraine after the war as the sine qua non of a just and lasting peace. The lecture referred to was the first, and will be the last, which by unhappy change was sponsored by our broderhood."

о. Ст. Семчук.

Державно-воєнна праця наших орґанізацій

I.

Державне фінансування — аґенції продажу бондів — праця української державної аґенції — державне признання.

Сучасна війна виказує яскраво глибоку життеву правду, що тільки зорґанізований нарід має право до самостійного державного життя. Тому наші орґанізації в Злучених Державах це не тільки правні одиниці з певним числом членів, але також представники нашої орґанізованої сили, нашого вміння собою правити та нести поміч державі в часі воєнного лихоліття. Це останнє завдання помочі державі виявляє себе найяркіше в ділянці державних фінансів. Усі дотеперішні державні позички на воєнні потреби переведено в Злучених Державах при допомозі великанської орґанізації — державних аґенцій продажу воєнних бондів. Поминувши тисячі, а то і міліони помічних сил, головна праця продажу бондів спадає на державні аґенції, бо вони виповняють бонди, ведуть їх реєстр та передають державі готові зібрані гроші.

Треба відмітити, що вся ця ґіґантична праця державних аґенцій це праця тиха, без розголосу і без якоїнебудь нагороди зо сторони держави; роблена вона виключно з посвяти, для добра і помочі нашій державі.

Наше громадянство, хоч бере активну участь у закупні бондів, не може похвалитися великим числом державних аґенцій. Однак ці, які маємо, ведуть працю дуже успішно та принесли великий розголос нашим громадам.

Як виглядає праця державної аґенції продажу бондів?

Для кращого зрозуміння цілої праці наведу статистичні цифри Українського Будівельно Позичкового Товариства в Філядельфії. Впродовж півтора року це товариство продало державних бондів на суму 450,000.00 долярів, а зареєструвало бондів куплених нашими людьми на суму два і пів міліона долярів. Для виконання цеї праці офіс товариства був відкритий 164 рази по три години, разом 492 годин. Влаштовано десять віч, що виносило 72 годин, а витрачено на виготовлення бондів і звіти 820 годин. Отже разом жертвували секретар і урядники товариства 1,384 годин праці для держави без ніякого винагородження.

В той час вислано до федерального бонку 69 листів, 51 звітів за бонди, 92 чеки за бонди, 19 пакунків з бондами і 112 листів. Разом було 343 посилки.

В часі третьої позички продало це товариство: 543 бонди серії Е. на суму $71,500.00, 28 бондів серії Ф і Ґ на $10,700.00, 6 бондів 2½% на $55,000.00. Разом 577 бондів вартости $137,250.00.

Офіс товариства був відчинений кожного вечора, а при тиготовленні бондів помагали нераз місцеві дівчата по 4—5 годин денно.

З наведених цифр можна уявити собі, кількі часу і праці посвячують державні аґенції, щоби перевести хоч одну велику державну позичку. Бо виготовлення аплікацій на бонди це тільки початок цеї тихої, ґіґантичної, безкорисної праці для добра держави.

Як глядять на цю працю державні власти, хай посвідчить лист до Українського Будівельного Товариства від Фінансового Комітету Державного Скарбу в стейті Пенсилвенії, як звучить:

October 19, 1943.

Mr. Walter Gallan, Secreary
Ukrainian Building & Loan Ass'n

Dear Mr. Gallan

Please accept our thanks for the fine work that you and your association has done during the past year in the issue and sale of War Bonds. Your Third Loan sales of Series E. War Bonds alone amounting to over $53,000.00 cash is remarkable when the fact that 543 separate Bonds were issued is kept in mind.

Please extend to your stockholders our appreciation for their Fine patriotic spirit in permitting the Association to join in with this impotant work. I understand that during your fiscal year from October 1, 1942 to October 1, 1943 you handled $229,000.00 cash in payment of War Bonds. You are to be congratulated on this outstanding achievement.

I feel confident that your Association will permit you as its secretary to continue with this vitally important contribution to the War Effort.

Yours for Victory.

M. ROOS WALLIS
Deputy Executive Manager.

На річних зборах шеровців і директорів рішено одноголосно не тільки продовжувати працю продажу воєнних бондів, але її поширити на ширші круги нашого громадянства. Коли зайде потреба, то це товариство охотно віддасть на услуги нашого загалу свій досвід та урядові звязки, щоби кожна наша громада дістала признання за свою патріотичну державну працю.

II.

Державне признання — відношення нашого загалу — значіння продажу бондів: державне, національне та статистичне.

Державні чинники доцінюють працю державних аґенцій продажу бондів, як це видно з листів і грамот надісланих до Українського Будівельно-Позичкового Товариства у Філядельфії. Це товариство одержало грамоту від Секретаря Скарбу, похвальні грамоти за першу, другу і третю позичку, як і цілий ряд похвальних листів. В місцевій американській пресі імя товариства і цілої нашої громади згадано 18 разів в офіційних звідомленнях державного скарбу.

Якже оцінює цю працю наш загал?

Треба сказати, що треба було довгої солідної праці, щоби призвичаїти наше громадянство до сталого й послідовного закупна бондів. Щойно тоді, як в американській пресі появилось признання для Будівельного Товариства і Центрального Комітету м. Філядельфії, продаж бондів прибрав такий масовий характер, що деколи переходив сили товариства. Треба було працювати вечорами, щоби виготовити усі закуплені бонди.

В початках були навіть такі недовірки, що сумнівалися, чи Будівельне Товариство продає правдиві бонди. Після одного віча підступає слухач до секретаря та підшептом запитує: Покажіть, які ви продаєте бонди? Тоді секретар передав йому 100-доляровий бонд. Слухач витягає з кишені свій — давніше куплений бонд, — порівнює його і каже своему сусідови: Бігме, такий самий бонд як мій!

Деякі „мудрагелі" говорили, що „от панки людям голови крутять". Навіть деякі орґанізації вважали, що це вони роблять „ласку" товариству чи секретареви, коли купують бонди через свою державну аґенцію.

Очевидно, що ні уряд товариства, ні наш філядельфійський загал не звертали на це ніякої уваги, ні не ждали аж „всі" зачнуть купувати, але сміло йшли до наміченої цілі.

Одно певне, що „сі" люблять тепер хвалитися успіхами громади, хоч самі навіть пальцем не кивнули, щоби працю громади скріпити. Та з другого боку, побіч вже згаданих „мудрагелів" було і є велике число свідомих громадян, які хочуть і працюють над цим, щоб українське імя було першим при державній праці.

Український Народний Союз, Провидіння, їх преса та місцеві відділи кооперували з Будівельним Товариством на сто відсотків. Це саме треба сказати за горожанські клюби, а головно жіночі орґанізації!

Коли в американській пресі появилась новинка, що українці закупили бондів на 55,000 дол., до офісу Будівельного Товариства прибігла вечором дівчина з далекого передмістя та закупила бондів на „1,000 долярів, щоби українці дістали кредит"!

Таких прикладів були сотки й вони саме давали урядникам це внутрішне переконання, що орґанізація не тільки виконує свої бізнесові зобовязання, але теж веде корисну державну працю, як цього вимагають воєнні обставини.

В скорому часі показалося, що крім, так мовити, патріотичної сторінки, життя виказало теж практичну потребу власної державні аґенції. Багато наших людей не були обзнайомлені якслід з вимогами видачі бондів, не знали мови і не могли подати правильно своє імя чи подати спадкоємця. З цього приводу приходила нераз довга писанина по різних урядах, чого не було з бондами закупленими в нашому товаристві.

Третий великий успіх прадажу бондів це те, що найсвідоміший елемент нашого громадянства виходить наверх, а усі дотеперіщні „мудрагелі" попали в клопіт та шукають за новими причинами, чому не купувати бондів у своїй державній аґенції.

Колиб нам вдалося перевести ось таку точну статистику сашого свідомого громадянства в цілих Злучених Державах, ми самі булиб здивовані, яку велику фінансову поміч дали і дають наші люди своїй вітчині.

Ця праця переходить вже сили місцевої орґанізації. Тому повинні нею занятися усі орґанізації під проводом Українського Конгресового Комітету. А успіх буде великий.

Д-р Володимир Ґалан.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАТИ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ

Косметика у жінок диких народів

Кожна жінка хоче бути гарна. Тому піддається найріжнішим тортурам; виривае собі волосся, брови, підмальовує уста, випростовує ніс, витинає надмір товщу. Одначе всі ці заходи мають індивідуальний характер. Зате у народів, що живуть у дикому чи півдикому стані вони масове, суспільне явище. Цікаво, що у тих народів виконують тим більше косметичних заходів на тілі, чим менше одягнені люди з даного племени. Там прикраси косметичні тіла неначе заступають їм убрання. У нас і скрізь де з кліматичних оглядів люди мусять цілий рік носити одежу, цей інстинкт прикрашування свого тіла йде на прикрашування своєї ґардероби, а косметика служить тільки до прикраси відкритих частин.

До косметики нашкірня належить також малювання нігтів, здебільша на червоно, що особливо е поширене у татарок і у старинніх Єпипті. Зрештою в останніх часах це стало модною прикрасою жінок нашого культурного світа.

Косметичні операції.

До більших косметичних операцій належали відомі „золоті лілеї", як називали зменшувані штучно стопи давніших китайських жінок .Вони повставали через підгинання пальців стопи до пяти і штучне надмірно випукле склепіння стопи. Щойно китайська революція у 1912 р. визволила китайські жінки від цієї тортури. До тяжких косметичних операцій належало також обтинання чи випалювання вогнем правої груди у славних амазонок, войовничого племени жінок, що жили над Чорним морем в мітичних часах. Через усунення правої груди було їм вигідніше стріляти з [illegible] лука.

Також череп людини часто піддавали усяким операціям, щоб змінити його форму. Цей звичай панував головно в Америці перед її відкриттям. Він залишився ще досі у деяких канадійських племенах. Він полягає на тому, що голову малої дитини стискали твердими дощинками. Лагідніший спосіб зміни вигляду голови полягає на специяльній зачісці волосся.

Волосся, очі та зуби.

Косметичні заходи на волоссю полягали на творенні найштудерніщих зачісок, що надавали головам диких несамовиту форму. В інших народів знову виривали волоссся і заступали малюванням, як наприклад у старинній Єгипті, де виривали щипчиками брови та вії, заступаючи їх мальованими.

Очі також від непамятних часів є предметом праці косметики старинних народів. Вже у старинній Мезопотанії та Єгипті знали жінки всякі фарби на повіки, що „поглиблюють" вираз очей. Також вплив атропіни на розширення зіниць був уже дуже давно відомий. У деяких народів, головно у магомедан близького Сходу жінки штучно викликували у себе збіжний зиз, вдивляючись у прикрасу, що звисала з чола на насаду носа. Магомедани уважають це за дуже „пікантне" у своїх жінок і це їм дуже у жінок подобається.

У деяких народів звертають також велику увагу на косметику зубів. У деяких індійських племенах середущої Америки пилують малим дітям зуби у дрібну пилочку або в клин. В інших (у татар, японок) малюють зуби на чорно. Перед пару роками в Парижі та Голлівуд модні красуні поволікали свої зуби фосфоричною пастою, так, що вони ясно світили вночі.

Неменш частими косметичними прикрасами тіла є кільці в ухах та носі. Вони знані і вживані майже у всіх примітивних народів. Часто доходять вони до несамовитих розмірів, ось напр. жінки муринського племени Ґаро носять у кожному вусі коло 50 кільців.

Всі ці способи прикраси тіла своїми початками тонуть у мряковинні праісторії людської культури, тому часто годі собі пояснити причини їх дивовижности. В кожному випадку, як не мучаться паризькі диктатори косметики та їх невільниці модні жінки, всеж не вдалося їм досі винайти чогось зовсім нового у цій ділянці, чогось, чого ще не було або нема у дикунів.

НІМЦІ ВИРУБУЮТЬ ГАЛИЦЬКІ ЛІСИ.

ЛОНДОН, (ОНА). — Польські кола в Лондоні одержали вістку, що німці нагло почали вирубувати ліси в Галичині. Вони післали в Галичину лісових спеціялістів і казали вирубати всі галицькі ліси. Минулого літа збудовано в Галичині кілька сот нових тартаків і німці почали рубати ліс. Тепер, кажуть, вони настрашилися, що може скоро буде треба вибиратись з Галичини і вирубують ліси до тої міри, що як що німці вдержаться там через цілу зиму, то в Галичині не лишиться одного дерева.

Керівництво підземного руху в Польщі видало відозву, в якій просить галицьких поляків саботажувати винищування німцями польських лісів. Члени підземних орґанізацій повинні робити все, що є можливе і що може, як не спинити вирубування лісів, то бодай гальмувати продукцію і вивіз дощок з Галичини.

Наслідком таких інструкцій керівництва підземними орґанізаціями в Польщі, партизани виколіїли кілька тягарових поїздів, що везли до Німеччини зрубане в Галичині дерево і вбили кількох німецьких вартівників. Польські патріоти кажуть, що німці не мають ніякого права вивозити з Галичини дерево, бо як скінчиться війна, то його буде треба на відбудову польських міст.

НАЦІСТИ ДУСЯТЬ ҐАЗОМ ПОЛЯКІВ І ЖИДІВ.

ЛОНДОН. (ОНА). — Польські урядові кола в Лондоні мають з достовірних джерел вістку, що німецька окупаційна влада в Польщі створила ще один великий концентраційний табор. Кажуть, що він находиться біля Люблина. Табор зроблений спеціяльно для польського і жидівського населення, яке вже стільки натерпілося, що годі про це говорити. В новім концентраційнім таборі має находитися 23,000 поляків і жидів, яких жде неминуча смерть. Там, кажуть, є спеціяльна камера, в якій німці дусять людей ґазом. Кого не задусять ґазом, того замучать тортурами, бо є чутка, що до нового табору під Люблином вислано найбільш неприємних, звірської вдачі вартівників. Вони мають право знущатися, бити і мучити кожного вязня. Ці сторожі німецької культури видумують діявольські способи фізичних мук і практикують їх на невинних, безборонних людях, на яких землі вони тепер господарять.

Члени підземних орґанізацій в Польщі списують всі кримінальні вчинки в цім таборі і, як прийде час відплати, то виновникам будуть робити те саме.

ЛЕТУНИ ЗАТОПИЛИ 5 ЯПОНСЬКИХ КОРАБЛІВ.

ЧУНКІНҐ (Китай). — Американські літаки, оперуючі з китайських баз, затопили один японський нищитель і 4 інші кораблі та зострілили кілька ворожих літаків. Китайські війська здержують японську офензиву в провінції Гунані на південь від ріки Янґце.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ КВІСЛІНҐ ПЕРЕБИРАЄ КОМАНДУ.

ЛОНДОН. — Каже берлінське радіо, що югославський премієр Недіч перебрав собисто команду над сербськими військами, що мають здушити югославські партизанські загони. Мовляв, цього треба було для заведення порядку й спокою в краю.

БАДОЛІЮ ТВОРИТЬ НОВУ ІТАЛІЙСЬКУ АРМІЮ.

НЕАПОЛЬ. — Премієр Пієтро Бадоліо видав прикази про творення нової італійської армії. Армія добровольців, що її вів ґенерал Бассо, буде розпущена, а на її місце буде створена правильна армія.

АМЕРИКАНЦІ БОМБАРДУЮТЬ ҐЕНУЮ И ТУРИН.

АЛДЖІР. — Американські летуни, що мають свої бази в Африці, вдарили по фабриці моторів для машин у Віла Пероза під Турином та по фабриках стали коло Ґенуї. В останньому місці американців стрінув сильний протилетничий огонь, але всі літаки вернулися домів.

МОЖНА НИМ ЛЯКАТИ ДІТЕЙ.—Цей шікаґовський поліцай зовсім не має наміру страшити дітей, що не хочуть іти спати. Це він тільки одів на обличчя маску, що має захоронити його від переморожения або від дощу. Крізь неї він може всеще курити, говорити, або почіхатися в ніс.

КРІЗА В МАРІОНЕТКОВІМ УРЯДІ ХОРВАТІЇ.

ЦІРІХ, Швайцарія. (ОНА). — З Загребу надійшла вістка, що в уряді хорватського квіслінґа, Анте Павеліча, зайшла кріза. Відколи Мусоліні пішов на зелену пашу, то Павеліч завше має з своїми міністрами клопіт. Німці дивляться на них підозріло і кажуть Павелічови робити час від часу чистку. Павеліч і його міністри — це були вихованки Мусолінія. Німці взагалі їм не вірять, але біда в тім, що їх нема ким заступити. Німецька команда в Хорватії міняє „міністрами" як циган шкірою, але все одно нічого путнього з того не виходить. Шануючі себе хорватські інтеліґенти не хотять зраджувати свій нарід і служити німцям, а ті, що є на німецькій службі — вже оглядаються, якби з неї вийти. Вже занюхали чим все те пахне. Минулого тижня міністри посварилися і „заграничний" міністер Міло Будак „зрезиґнував". На його місце німці поставили С. Періча.

НІМЦІ ПОВІСИЛИ ПОЛЬСЬКОГО РОБІТНИКА.

ЛОНДОН, (ОНА). — Німецька поліція в Скарзиськах повісила польського робітника за те, що він переховував в хаті двох жидів. Повішений робітник називався Новак. Він був глибоко віруючий і практикуючий католик, але довідався, що німецька влада вивозить з Варшави жидів, то рішився стати в їх обороні. Правда, богато зробити він не міг, але приняв до хати двох жидів і переховував їх більш року. Нарешті хтось дав знати поліції і Новака арештовано.

Німецький суд казав його повісити. Вирок виконано на майдані. Поліція зіґнала на майдан всіх мешканців і перед повішенням сказала: Дивіться, якщо хто з вас буде переховувати жидів, то йому також таке буде.

БОЛГАРСЬКІ ПАРТИЗАНИ ПРОТИ НІМЦІВ.

ЛОНДОН. — Сюди прийшли вісти з Балкану, що в горах центральної Болгарії повстали поважні партизанські відділи, які воюють проти німців. Це вказує, що тепер уже просто цілий Балкан кипить відкритою партизанкою проти націстів. Болгарські партизанські відділи складаються передусім з прихильно до Росії настроєних селян. Німеччина й Болгарія кинули останніми днями проти них великі відділи, але це не здержує зросту партизанських відділів, котрий стоїть видимо в звязку з наближенням червоної армії до Балкану.

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ТАРЗАН, ч. 870. На вістря баґнетів.

Як сторожі при брамі почули крик команданта, вони скочили на позір.

Незадовго вони побачили невиразно наближаючуся постать Тарзана.

Хоча Тарзан немав зброї поза свій короткий ніж, він гнався далі на баґнети.

Коли прийшов відповідний мент, сторожі кинулися на нього з баґнетами.